

9

ICEBERG

TARİH

SORU BANKASI

HAMDİ ÖZCAN

MEB MÜFREDATINA UYGUNDUR

ÖSYM ÖSYM SORULARI

SORU SAYISI: 696

SORU ÇÖZÜM /
KONU ANLATIM VİDEOLU

ORTA
DÜZEY

Yayın Yönetmeni

Eyüp Eğlence

Yayın Editörü

Yasemin Güloğlu

Ders Editörleri

Burcu Atabay - Sıtkı Çelik - Meltem Genç

Konu Anlatım Videoları

Furkan Özen

Soru Çözüm Videoları

Furkan Özen

Dizgi ve Grafik

Okyanus Yayıncılık Dizgi Servisi (E. B.)

Kapak Tasarım

Türk Mutfağı

Baskı Cilt

ÖRMAT Basım Yayın San. ve Tic. Ltd. Şti.

Yayıncı Sertifika No

49697

Matbaa Sertifika No

77186

OKYANUS BASIM YAYIN TİCARET A.Ş.

Eski Turgut Özal Caddesi No: 22/101 34490 Başakşehir / İstanbul

Tel: (0212) 572 20 00 Fax: (0212) 572 19 49

www.okyanusokulkitap.com www.akillioğretim.com

ISBN

978-625-653-768-2

İstanbul

Bu eserin her hakkı saklı olup tüm hakları Okyanus Basım Yayın Ticaret Anonim Şirketine aittir. Kısmen de olsa alıntı yapılamaz, metin ve soruları aynen veya değiştirilerek elektronik, mekanik, fotokopi ya da başka türlü bir sistemle çoğaltılamaz, depolanamaz.

Ön Söz

Neden ICEBERG?

ICEBERG; okyanuslarda deniz akıntıları ve rüzgârlarla sürüklenerek yüzen büyük buz kütesidir. ICEBERG'in suyun üzerinde bulunan %10'luk kısmını destekleyen ve görünmesini sağlayan, suyun altındaki görünmeyen %90'lık kısmıdır. "**TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ**" yeni müfredatına uygun bu kitabı hazırlarken ICEBERG'in görünmeyen kısmının görünen kısmına olan bu katkısından biz de etkilendik.

Elinizdeki kitabı; görünen bir soru bankasından öteye taşıyarak konu eksiklerinizi tamamlamanızı sağlayacak detaylı konu anlatım videoları, çözmekte zorlandığınız soru tiplerinin stratejilerini öğrenebileceğiniz çözüm videoları ve çıkmış sınav sorusu deneyimini yaşamanız için ÖSYM sınav soruları ile görünmeyen bir kısım oluşturduk.

Millî Eğitim Bakanlığının uygulamaya koyduğu "**TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ**" yeni müfredatına uymakla birlikte ÖSYM'nin son yıllarda sorduğu soruları inceleyerek hazırladığımız kitaplarımızla siz değerli öğrencilerimizin yükünü hafifleterek öğrenmenizi kolaylaştırmayı ve bunu kalıcı hâle getirmeyi amaçladık.

Uzman yazarımız tarafından büyük bir özveriyle hazırlanan **9. Sınıf ICEBERG Tarih Soru Bankası** kitabının sizlere yararlı olacağına ve başarı yolunda hızlı ilerlemenizi sağlayacağına gönülden inanıyoruz.

İhtiyaç duyduğunuz her an Konu Anlatım ve Soru Çözüm Videolarıyla 7/24 yanınızdayız.

Başarılar ve verimli çalışmalar diliyoruz.

Yayın Yönetmeni
Eyüp Eğlence

Yazarın Sana Mesajı Var

Sevgili Öğrenciler,

Bildiğin üzere Milli Eğitim Bakanlığı, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli"ni yayınlayarak ders müfredatlarını güncelledi ve ders kitaplarını 9. sınıftan itibaren başlayarak yeniledi. Soru bankasını hazırlarken hem güncellenen müfredata uygun hareket ettik hem de ÖSYM'nin yeni soru tarzlarına yer verdik. Bu bakımdan elindeki kitap son model bir soru bankasıdır. Senin gerek okul sınavlarında ve gerekse üniversite sınavında başarılı olman adına elimizden geleni yaptık.

Artık sıra sende. Çalış, başarısın.

Bu baskıda ders kitabındaki konu sıralaması, görseller ve haritalardan faydalanarak yeni hazırladığımız soruları göreceksin. Yeni tarz soru stilleri, konuları daha iyi anlamayı sağlayacaktır.

9. Sınıf ICEBERG Tarih Soru Bankasını,

- **13 Mikro Konuya** bölerek hazırladım.
- **Konu Anlatım Videolarını** içeren karekodun olması, kitabımızın en önemli özelliklerinden biridir. Her mikro konunun girişinde konuyu detaylı anlatan konu anlatım videolarını izleyerek eksiklerinizi tamamlayabilirsiniz.
- **Testler** ile okulda öğrendiğiniz konuları pekiştirmenize yardımcı oldum.
- **Soru Çözüm Videolarıyla** testlerde çözemediğiniz soruların çözümüne ulaşmanızı sağladım.
- **Ünite Uygulama Testleri** ile her ünitenin sonunda ünitenin bütün mikro konularını kapsayan sorulara yer verdim.

Başarılar ve verimli çalışmalar diliyorum.

Hamdi Özcan

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1: GEÇMİŞİN İNŞA SÜRECİNDE TARİH	5 - 26
1. Mikro Konu: Tarih Öğrenmenin Faydaları	6
2. Mikro Konu: Tarihin Doğası	10
3. Mikro Konu: Tarihsel Bilginin Üretim Süreci	14
4. Mikro Konu: Tarih Araştırma ve Yazımında Dijital Dönüşüm	16
ÜNİTE 2: ESKİ ÇAĞ MEDENİYETLERİ	27 - 62
5. Mikro Konu: Tarım Devrimi'nin Eski Çağ'a Etkileri	28
6. Mikro Konu: Eski Çağ'da Yönetenler ve Savaşanlar	36
7. Mikro Konu: Eski Çağ'da Hukuk	44
8. Mikro Konu: Eski Çağ'da İnanç, Bilim ve Sanat	46
9. Mikro Konu: Türklerde Konargöçer Yaşam	48
ÜNİTE 3: ORTA ÇAĞ MEDENİYETLERİ	63 - 126
10. Mikro Konu: Orta Çağ'daki Kitlemel Göçler	64
11. Mikro Konu: Orta Çağ'daki Siyasi ve Askerî Gelişmeler	72
12. Mikro Konu: Orta Çağ'da Ticaret Yolları	104
13. Mikro Konu: Orta Çağ'da Bilim, Kültür ve Sanat	108
CEVAP ANAHTARI	127 - 128

GEÇMİŞİN İNŞA SÜRECİNDE TARİH

1. Aşağıdakilerden hangisi tarih öğrenmenin amaç ve faydaları arasında gösterilemez?

- A) Mantık yürütme ve yorum gücünü artırır.
- B) Tarihi olayların tekrarlanmasına ortam hazırlar.
- C) Millî ve manevi değerlerin yükselmesini sağlar.
- D) Aile, ülke ve millet sevgisini güçlendirir.
- E) İnsanların kültürel seviyesini yükseltir.

2. "Tarihten Türkleri çıkarırsanız ortada tarih diye bir şey kalmaz."

Yahudi asıllı Alman bir iktisatçı olan Prof. Dr. Fritz Neumark'ın bu sözü;

- I. tarihi araştırmalar yapmak isteyen bir bilim insanının Türkler hakkında her şeyi bilmesi gerektiği,
  - II. Türklerin dünya tarihinde ne kadar önemli bir yere sahip olduğu,
  - III. Türklerin siyasi, kültürel, ekonomik ve bilimsel alanlarda önemli başarılarla imza attığı
- yargılarından hangilerini doğrular?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3. Tarih öğrenmek toplumsal birlikteliğin güçlenmesine neden olur.

Aşağıdakilerden hangisi bu doğrultuda düşünüldüğünde Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi ve toplumsal bütünlüğüne zarar verici niteliktedir?

- A) 15 Temmuz Darbe Girişimi
- B) Kıbrıs Barış Harekati
- C) Fırat Kalkanı Harekati
- D) Kurtuluş Savaşı
- E) AB üyelik süreci

4. "Türkler cesurdur, vatanlarını çok severler ve onun için gerekirse canlarını verirler." Albert Einstein

Buna göre;

- I. Sakarya Savaşı,
  - II. 15 Temmuz Darbe Girişimi günü yaşanan olaylar,
  - III. Cumhurbaşkanı'nın halk tarafından seçilmesi
- gelişmelerinden hangileri yukarıdaki sözü doğrular niteliktedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5.

Yukarıdaki gazete haberinden yola çıkarak geçmişini bilmeyen toplumlarda;

- I. millî birlik ve bütünlüğü sağlayamama,
  - II. kültürel değerlerine bağlı nesiller yetiştirememe,
  - III. yeni bir alfabe oluşturma
- durumlarından hangilerinin görülmesi beklenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. I. İnsanların düşünme yeteneklerini geliştirerek olaylara daha geniş bir çerçeveden bakmasını sağlar.
II. Devletler arası ilişkileri düzenlemeye yardım eder.
III. Toplamların varlıklarını sürdürmelerini sağlayan ipuçlarını ortaya çıkarır.

Verilenlerden hangileri tarih öğrenmenin faydaları arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

7. Süleymaniye'de Bayram Sabahı
(...)
Ne kadar duygulu, engin ve mübarek bu seher!
Kadın erkek ve çocuk, gönlü dolanlar, yer yer,
Dinliyor hepsi büyük hatıralar rüzgârını,
Çaldıran topları ardınca Mohaç toplarını.
Gökte top sesleri, bir bir, nerelerden geliyor?
Mutlaka her biri bir başka zaferden geliyor:
Kosova'dan, Niğbolu'dan, Varna'dan, İstanbul'dan...
Anıyor her biri bir vakayı heybetle bu an;
Belgrad'dan mı? Budin, Eğri ve Uyvar'dan mı?
Son hudutlarda yücelmiş sıra-dağlardan mı?
Deniz ufkunda bu top sesleri nerden geliyor?
Barbaros, belki, donanmayla seferden geliyor!
Adalar'dan mı? Tunus'tan mı, Cezayir'den mi?
Hür ufuklarda donanmış iki yüz pare gemi
Yeni doğmuş aya baktıkları yerden geliyor;
(...)

Yahya Kemal Beyatlı'nın yukarıdaki şiirine dayanarak,

- Bu şiiri anlamak için millî tarih bilincine sahip olmak gerekir.
- Türk tarihi zaferlerle doludur.
- İslam dünyasının liderliği ele geçirilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

8. Atatürk, Türk tarihinin sadece Osmanlı tarihinden ibaret olmadığını ve Türklerin dünya kültür ve medeniyetine büyük katkıları yaptığını vurgulamıştır.
Aşağıdakilerden hangisi Atatürk tarafından bu doğrultuda açılan kurumlardan birisidir?

- A) Türk Tarih Kurumu
B) Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
C) Türk Yurdu Dergisi
D) Türk Ocağı
E) Kültür Ocağı Vakfı

9.

2023 Kahramanmaraş ve 1939 Erzincan depremleri ile ilgili yukarıdaki görsellere bakarak,

- İki depremden sonra Türk halkı topyekün seferber olmuş ve bölge halkına pek çok yardım malzemesi göndermiştir.
- Bütün yurttan ulus bilinci merkeze alınarak büyük bir yardım seferberliği başlatılmıştır.
- Felaket dönemlerinde birlik beraberlik duygumuz daha da pekişmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

10. "Yetiyecek çocuklarımıza ve gençlerimize -görecekları eğitimin hududu ne olursa olsun- her şeyden evvel millî ana-nelerimize düşman olan unsurlarla mücadele etme lüzumu öğretilmelidir." **diyen Atatürk, aşağıdakilerden hangisinin önemine vurgu yapmıştır?**

- A) Eğitimde Avrupa modelinin uygulanması
B) Millî tarih ve kültür bilincine sahip bireyler yetiştirilmesi
C) Gençlerde teknolojik gelişmeye ağırlık verilmesi
D) Düşman devletlerin tanınması
E) Bireyselciliğin ön plana çıkarılması

11. Mustafa Kemal Atatürk, Misakımillî sınırlarını belirlerken vatan topraklarını koruma konusunda büyük gayret göstermiş ve toprakların sadece güç ve silahla değil, düşünce ve millî bilinçle de korunacağını ifade etmiştir.

Bu ifadeler Mustafa Kemal Atatürk'ün;

- millî birlik ve beraberlik,
- modern ve güçlü bir ordu,
- millî tarih ve kültür bilinci

unsurlarından hangilerine önem verdiğinin bir göstergesidir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

1, 2 ve 3. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

"(...) Eğitim alanında uzman Japon heyeti, davet ile geldikleri Türkiye'deki araştırmalarını tamamladıktan sonra zamanın başbakanı Turgut Özal'ın huzuruna çıkar ve gençlerimiz üzerindeki eğitimin yetersizliğini şu soğuk cümle ile ifade ederler: 'Bu eğitimle gençlerinize millî şuuru vermeniz mümkün değildir!' Şok etkisi yapan bu tespitten sonra sorular arka arkaya gelir; 'Siz Japonlar gençlerinize millî şuuru nasıl veriyorsunuz, nasıl bir eğitim programı uyguluyorsunuz ki; bizimkini yetersiz buluyorsunuz?' Heyet başkanı 'Çocuklarımızı Hiroşima ve Nagazaki'ye götürüp düşmanın harap ettiği bölgelerimizi gezdirir ve deriz ki: Bakın, eğer siz birlik beraberlik içinde çalışmazsanız, işte düşmanlar sizin ülkenizi yakar, yıkar, bu hale getirirler. (...) Japonların bunları anlattıkları sırada geriden bir ses duyulur: 'İyi de bizim sizin gibi Hiroşima ve Nagazaki'miz yoktur ki.' Japon eğitimci hemen cevap vererek, 'Sizin Çanakkale'niz on Hiroşima eder. (...) Çocuklarınızın ve gençlerinizin şoke olması için yeter de artar bile.' İşte sadece bu olay, bu bölge ve bu zafer dahi gençlerimizin millî şuuru kazanmalarına yetecek örneklerle doludur. Bu sebeple gençlerinizi Çanakkale'ye götürüp gezdirmelisiniz. Bölgeyi bilerek gezmeli, atalarının ne olmaları başardığını gururla görmeli, iftiharla öğrenmelidirler. (...) Onlara demelisiniz ki: Sizler de birlik beraberlik içinde çalışmazsanız, düşmanlarımız yine gelirler, Çanakkale'yi işgal etmeye kalkışırlar, yurdumuzda özgür yaşamayı bize layık görmezler. (...) Ama çalışır, teknolojiyi yakalar, ülkemizi kalındırır, ilerleyen ülke hâline getirirseniz, düşmanlarımızın bizi etkileri altına alma cesaretleri yok olur. Özgürlüğünüzü korursunuz. (...)"

1. Buna göre Japonlardaki gelişmişliğin nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Geçmişte yaşamış oldukları acı tecrübeleri ibret alarak yeni nesillere aktarabilmeleri
- B) Teknolojik ilerlemeye öncelik vermeleri
- C) Tarihî yapılarını aslına uygun restore etmeleri
- D) Hiroşima ve Nagazaki şehirlerine önemli yatırımlar yapmış olmaları
- E) Eğitim sistemlerinde Batı medeniyetini örnek almış olmaları

2. Japon uzmanlar, "Gençlerinizi Çanakkale'ye götürüp gezdirmelisiniz. Bölgeyi bilerek gezmeli, atalarının ne olmaları başardığını gururla görmeli, iftiharla öğrenmelidirler." ifadesiyle;

- I. eğitim sistemimizi millî tarih şuuru üzerine kurmak,
  - II. farklı bilim dallarından faydalanmak,
  - III. atalarımızın yaşadıkları sıkıntıların farkına varmak
- amaçlarından hangilerini vurgulamak istemişlerdir?

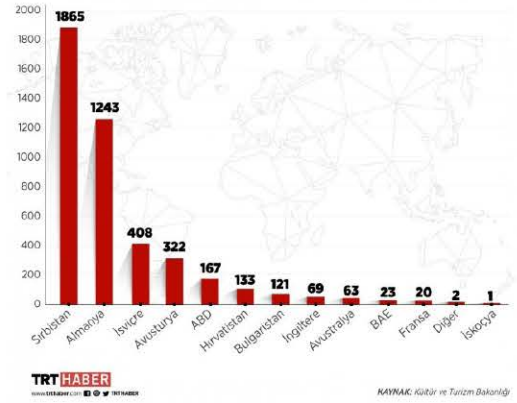
- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

3. Japon uzmanların tavsiyelerini benimseyen bir tarih öğretmeni öğrencilerine yaptıracığı gezi planı içine aşağıdakilerden hangisini almak durumunda değildir?

- A) Bandırma Vapur Müzesi'ni
- B) Çanakkale Şehitliği'ni
- C) Aziz Nikolaos Anıt Müzesi'ni
- D) Saraydüzü Kışlası'ni
- E) İnebolu Türk Ocağı İstiklal Müzesi'ni

ÇALINAN KÜLTÜR VARLIKLARI GERİ ALINDI

2004-2019 yılları arasında yurt dışından 4 bin 437 tarihi eser geri getirildi.

Herakles Lahdi, Boğazköy Sfenksi, Kanatlı Denizatı Broşu, Bursa Sinan Paşa Camii'ne ait çini pano, Orpheus Mozaigi... Bunlar, bir zamanlar ülkemizden kaçırılan ama yıllar sonra iadesi sağlanan binlerce tarihî eserden sadece birkaçı... **Kültür ve Turizm Bakanlığı bu eserleri ülkemize geri getirerek aşağıdakilerden hangisine sahip çıktığını göstermiştir?**

- A) Dil birliği
- B) Kültürel miras
- C) Kültür turizmi
- D) Ekonomik dengeler
- E) Uluslararası turizm

5.

Çanakkale Şehitler Abidesi, bu topraklar için vatanın her köşesinden gelerek canlarını seve seve veren atalarının ruhlarının göğe yükseldiği, gelecekte de aynı yolda hayatlarını verecek olan torunlarının kalplerinin birlikte attığı buluşma noktasıdır. Şehitler Abidesi, bu yüce duygunun sarsılmaz bir ifadesi olarak Çanakkale Boğazı girişinde 'Çanakkale Ruhunun' simgesidir. Dört sütun üzerine kurulan Çanakkale Şehitler Abidesi, Türk milletinin sağlam temeller üzerine oturtulduğunu ve yıkılmayacağını simgelemektedir. Abidenin tavan kısmına mozaiklerle Türk bayrağı işlenmiştir. Ayrıca sütunlarda sekiz adet rölyef bulunmaktadır. Deniz tarafına bakan sütunlardaki dört rölyefte deniz savaşları, karaya bakan sütunlardaki dört rölyefte ise kara savaşları anlatılmıştır.

Yukarıdaki görsel ve açıklamalar doğrultusunda;

- I. kültürel mirasa sahip çıktığı,
- II. gelecek nesiller için örnek oluşturduğu,
- III. insanlığın ortak bir geçmişe sahip olduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

6. "Tarih, bir olayın sadece filan tarihte olduğunu bilmek değil geçmişte meydana gelen olayları değerlendirmek bu olaylardan ders almaktır."

Ahmet Cevdet Paşa bu ifadesiyle;

- I. geçmiş olaylardan ders alma,
- II. olayları inceleyerek geleceğe dair plan yapma,
- III. millî tarih şuurunu benimsetme

amaçlarından hangilerini öncelediği söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

7.

İnsanların gelecekte yaşanabilecek olaylara dair merak duygusu içinde olması doğal bir durumdur. Ancak gelecek hakkında öngörülerde bulunabilmek için de geçmişte yaşanan olayları bilmek gerekir. Yaşanan her an, sürekli bir oluş içindedir ve o anın bitiminden hemen sonra geçmişe dönüşür. Dolayısıyla insan, hayatını geçmiş ile gelecek arasında sürdürür.

Bu bilgilerden hareketle,

- I. Geleceğin inşası için tarihî olaylar dikkate alınmalıdır.
- II. Tarih, geçmişle gelecek arasında bir köprüdür.
- III. Olaylar meydana geldiği dönemin şartlarına göre değerlendirilmelidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

8.

Tarih dersinde Balkan Savaşı ödeviyle ilgili sunum yapan öğrenci, yukarıdaki görselleri ekrana yansıtıp savaşta "Kaybedilen topraklarda 480.000'den fazla Türk katledilirken 1.800.000 civarında Türk Anadolu'ya göç etmek zorunda kalmıştır." demiştir.

Bu bilgiler doğrultusunda,

- I. Tarihî olaylar bir hikâye değil yaşanmışlıkların günümüze yansımalarıdır.
- II. Savaşlar kitlesel göçlere ve katliamlara neden olabilir.
- III. Bir devletin zayıf olması halkının sıkıntıları çekmesine sebebiyet verebilir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

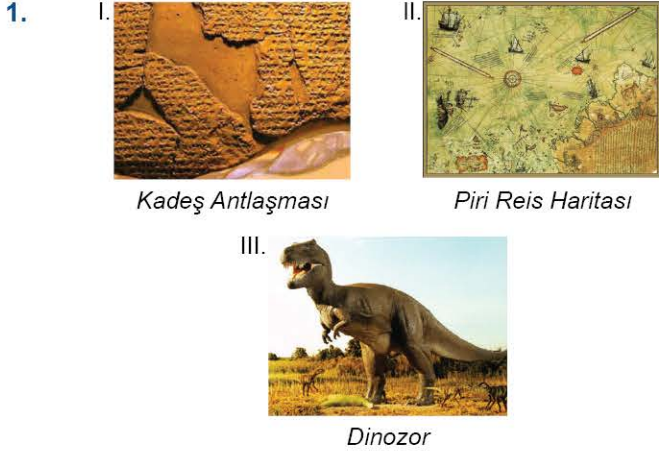
- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

9.

- I. Toplumda ortak bilinci geliştirme
- II. Toplumsal dayanışmayı artırma
- III. Dinî değerleri benimseme

Tarih öğrenmenin kişi ve toplumlar üzerindeki katkılarına verilenlerden hangileri örnek olarak gösterilemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

Yukarıdaki görsellerden hangileri tarih biliminin konusu kapsamında yer almaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

2. Aşağıdakilerden hangisi tarih bilimiyle ilgili değildir?

- A) Olayları meydana geldiği günün şartlarına göre değerlendirmek
B) Neden sonuç ilişkisine değinmek
C) Objektif olmak
D) Belgelere dayanmak
E) Tekrar eden olayları incelemek

3. "Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir."

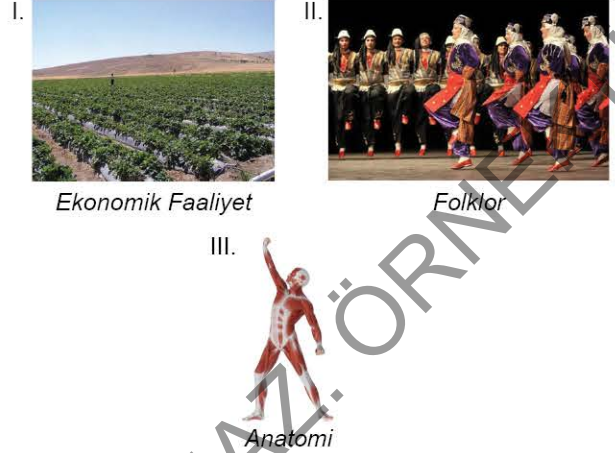

Halil İnalcık, bu sözü ile tarih biliminin;

- I. objektif olma,
II. yer ve zaman gösterme,
III. belgelere dayanma
özelliklerinden hangilerine vurgu yapmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

4. Tarih, geçmişte yaşamış insanların,

yapılarından hangilerini inceler?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

5. Tarihi olayların süreklilik göstermesi ve birbirine bağlı olması;

- I. olayları genelleyerek inceleme,
II. olaylarda rolü olanların katkılarını dikkate alma,
III. olayların neden sonuç ilişkisini araştırma
durumlarından hangilerini zorunlu kılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

6. I. Neden - sonuç ilişkisine değinme

- II. Gözlem yapma
III. Belgelere dayanma
Tarihi olaylar incelenirken yukarıdakilerden hangilerinin dikkate alınması zorunludur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

7. Tarih geçmişte yaşamış insanların siyasi, sosyal, kültürel, ekonomik vb. faaliyetlerini konu edinir.
Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi tarih biliminin konusu içerisinde yer almaz?

- A) Hitit Yıllıkları
- B) Kara ve denizlerin oluşumu
- C) Hocalı Katliamı
- D) Şahkulu İsyanı
- E) Kürşad İsyanı

8. Tarih araştırmalarında;

- I. kaynakları karşılaştırarak değerlendirme yapma,
- II. olayların yer ve zamanını belirleme,
- III. olayları genelleme yaparak sınıflandırma durumlarından hangilerine **başvurulmaz?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

9. Tarihi olaylar tekrarlanmaz, ancak benzer olaylar, benzer sonuçlar verebilir.

Bu durum tarih araştırmalarında aşağıdakilerden hangisinin yapılmasına engel olmuştur?

- A) Eleştiri
- B) Sentez
- C) Tahlil
- D) Tarama
- E) Deney

10. Atatürk, "Eğer bir millet büyükse kendisini tanımakla daha büyük olur." diyerek aşağıdakilerden hangisini vurgulamak istemiştir?

- A) Tarihi bilgilerin değişebilir özellikte olduğunu
- B) Tarih öğrenimine önem verilmesi gerektiğini
- C) Araştırmalarda objektif olunmasını
- D) Türk tarihinin zaferlerle dolu olduğunu
- E) Güncel kaynaklardan yararlanılmasını

11. Alman tarihçi Leopold von Ranke "Araştırdığı döneme kendisini götürebilen insan tarihçidir." sözüyle tarih araştırmalarının;

- I. olaylar meydana geldiği zamanın şartlarına göre değerlendirilmeli,
  - II. olaylar arasında neden sonuç ilişkisi kurulmalı,
  - III. olayların meydana geldiği yeri ve zamanı belirtilmeli
- özelliklerinden hangilerinin önemine vurgu yapmıştır?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

ÖSYM Sorusu / 2020 AYT

12. "Tarih yazmak, tarih yapmak kadar önemlidir. Yazan yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat, insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır."

Mustafa Kemal, bu sözüyle tarihinin aşağıdaki niteliklerinden hangisine işaret etmemiştir?

- A) Öznellik
- B) Bilimsellik
- C) Tarafsızlık
- D) Belgelere dayanma
- E) Nesnellik

1. XX. yüzyıl tarihî olaylarının araştırılmasında tarihçiler;

- I. devlet arşivleri,
- II. kitabeler,
- III. gazete kùpürleri

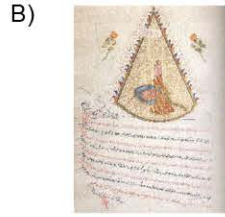
belgelerin hangilerinden yararlanamazlar?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

2. Aşağıda verilenlerden hangisi birinci elden kaynaklara örnek olarak gösterilemez?

Kadeş Antlaşması

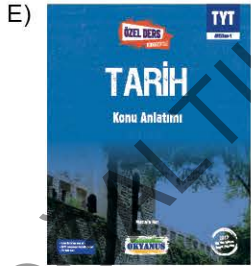
Koçbey Risalesi

Orhun Abideleri

Eski Para

Üniversite Hazırlık Kitabı

3. "Geçmişler geleceğe, suyun suya benzemesinden daha çok benzer."

İbn-i Haldun'un yukarıdaki sözü tarih biliminin;

- I. belgelere dayalı olma,
- II. neden - sonuç ilişkileri üzerinde durma,
- III. yer ve zaman gösterme

özelliklerinden hangileriyle ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

4. Tarih biliminin özelliklerini işleyecek olan Aybike Öğretmen öğrencilerine "Tarih bilimi deyince aklınıza neler geliyor?" sorusunu yöneltmiştir.

Öğrencilerden bazıları aşağıdaki cevapları vermiştir.

- I. Olayları meydana geldiği günün şartlarına göre değerlendirir.
- II. Belgelere dayanır.
- III. Olayları genelleme yaparak sınıflandırır.
- IV. Tekrar eden olayları inceler.

Öğrencilerin verdiği bu cevaplardan hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) III ve IV

5. Tarih araştırmalarında kaynaklar; kalıntılar, yazılı, sözlü, sesli ve görüntülü kaynaklar olarak sınıflandırılmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yazılı kaynaklar arasında yer almaz?

- A) Mühürler   B) Tabletler   C) Paralar
D) Fotoğraflar   E) Dergiler

6. Tarih araştırmalarında;

- I. ferman,
- II. kitabe,
- III. destan

kaynaklarının hangilerinden yararlanır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

7. Tarihî olayların en belirgin özelliği deney ve gözlem yapılamamasıdır.

Bu durum tarih biliminin;

- I. neden sonuç ilişkisine dayanması,
- II. geçmiş zamanda yaşanmış olayları konu edinmesi,
- III. belgelere dayanması

özelliklerinden hangileri ile açıklanabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

8. Tarih araştırmalarında doğru bilgilere ulaşılmasında;

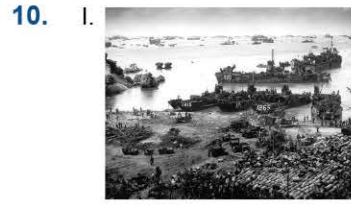
- I. tarafsız olunması,
- II. kullanılan kaynaklar,
- III. neden sonuç ilişkileri

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

9. Aşağıdakilerden hangisi günümüze daha yakın bir tarih ile ilgilidir?

- A) *Mavi Marmara Baskını*
- B) *Malazgirt Savaşı*
- C) *11 Eylül Saldırısı*
- D) *Çanakkale Savaşı*
- E) *Srebrenitsa Katliamı*

II. Dünya Savaşı

Orman Yangını

I. TBMM'nin açılışı

Verilen görsellerden hangileri tarih biliminin konusuyla ilgili değildir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) II ve III

11. Tarihî bilgilerin değişebilir nitelikte olması;

- I. deney ve gözlemin yapılamaması,
- II. olayların tekrerrür etmemesi,
- III. yeni belge ve bulguların gün ışığına çıkarılması

durumlarından hangileriyle doğrudan açıklanabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

12. Ömer Hayyam tarafından söylenen, "Tarih kâinatın vicdanıdır." **sözleri tarih yazımında;**

- I. objektif olmak,
  - II. doğru bilgiye ulaşmaya çalışmak,
  - III. yazılı kaynakları öncelikle
- özelliklerden hangilerinin gözetilmesi gerektiğini gösterir?**

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

1. İstanbul'daki Marmaray projesinde yapılan çalışmalarda tarih öncesi döneme ait çok sayıda tarihî eser kalıntısına rastlanmıştır.

Bu çalışmalarda;

- I. diplomatik,
II. kimya,
III. arkeoloji

bilim dallarının hangilerinden faydalanılmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

2. Aşağıdaki bilim dallarından hangisi daha çok tarih öncesi dönemlerin aydınlatılmasıyla ilgilenir?

- A) Arkeoloji
B) Nüsmatik
C) Paleografya
D) Diplomatik
E) Epigrafya

3. I. Antlaşmalar
II. Madenî paralar
III. Kitabeler

Verilenlerden hangilerinin diplomatik biliminin inceleme alanı içinde yer aldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

- 4.

Zeus Heykeli

Osmanlı Arması

Haydarpaşa Tren Garı

Yukarıdaki görsellerden hangilerinin araştırılmasında heraldik biliminden faydalanılır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

5. Kadeş Antlaşması ve Hitit anaları hakkında araştırma yapan bir tarihçi ---- ve ---- bilim dallarından yararlanmalıdır. **Yukarıda boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

- A) nüsmatik - coğrafya
B) diplomatik - paleografya
C) etnografya - hukuk
D) kronoloji - ekoloji
E) filoloji - sosyoloji

6. I. Kronoloji - Hitit anaları
II. Paleografi - Sümer yazılı tabletleri
III. Nüsmatik - Lidya parası

Verilen tarihe yardımcı bilimler ve inceleme alanına giren eserler incelendiğinde hangilerinin alanlarında ilk olma özelliği taşıdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

7. Aşağıdakilerden hangisi tarih araştırmalarında uygulanan yöntemler arasında gösterilemez?

- A) Gözlem B) Tahlil C) Tenkit
D) Tarama E) Tasnif

8. Tarihî olayları değerlendirme esnasında yapılması gereken en önemli Şey objektif olmayı başarabilmektir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tarihî araştırmalarda objektif bir kaynak olarak kullanılamaz?

- A) Fermanlar B) Mühürler C) Paralar
D) Efsaneler E) Kitabeler

9. Alacahöyük'te yapılan kazılarda bulunan kılıç, dünyanın en eski kılıcı olarak bilinirken Aslantepe'de yapılan kazılarda bu kılıçtan daha eski kılıçlara rastlanmıştır.

Buna göre;

- I. tarihî bilgilerin değişebilir özellikte olduğu,
II. arkeolojik çalışmaların tarihî araştırmalar için önemli bir yer tuttuğu,
III. ilk kılıcın Mezopotamya'da üretildiği
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

10. 15 Temmuz 2016 Darbe GiriŐimini araştıran bir tarihçinin net bir değerlendirme yapabilmesi için;

- I. olayla ilgili birinci el kaynaklara ulaŐma,
II. olayda rolü olan kişilerin siyasi görüŐlerini dikkate alma,
III. olayın geçtiği yerleri belirleme
durumlarından hangilerine yer vermelidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

11. İsrail'in Gazze'de yapmış olduğu katliamlara tepki olarak Türkiye'de İsrail menŐeli ürünlere karŐı geniş çaplı bir boykot başlatılmıştır.

Yukarıdaki cümle ile tarih biliminin hangi özelliği arasında iliŐki kurulabilir?

- A) Tarih biliminde deney ve gözlem yöntemi uygulanmaz.
B) Tarihî olayların tekrarı mümkün değildir.
C) Olaylar arasında neden - sonuç ilişkisi vardır.
D) Olaylar belgelere dayanarak araŐtırılır.
E) Tarih biliminin kesin kuralları yoktur.

ÖSYM Sorusu / 2022 AYT

12. Mısır'da bulunan ve Rosetta Taşı adı verilen bir kitabede aynı metin; Grek alfabesi, demotik yazı ve hiyeroglif olarak yazılmıŐtır. TaŐın üç farklı yazı tipi ile yazılması o güne kadar okunamayan hiyerogliflerin sırrının çözümlenmesini sağlamıştır.

Buna göre hiyerogliflerin çözümlenmesinde kullanılan tarihe yardımcı bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Heraldik B) Etnografya C) Nümismatik
D) Kronoloji E) Paleografya

1. 2017 yılında The Economist dergisinin manşetinde de ifade ettiği gibi, "Dünyanın en değerli kaynağı artık petrol değil, verilerdir."

Bu ifade doğrultusunda ortaya çıkan tarih anlayışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öğretici tarih
B) Dijital tarih
C) Objektif tarih
D) Bilimsel tarih
E) Sosyal tarih

2. Bugün olmasa da gelecekte doğuştan verilerle çalışmak zorunda olduklarının farkına varan tarihçiler; konum (GPS) verilerinin, e-posta yazışmalarının, sosyal medya paylaşımlarının, takip edilen içeriklerin ve bunlara verilen tepkilerin (beğeni gibi) tarih yapmayı nasıl dönüştüreceğini sorguluyorlar.

Yukarıdaki bilgilerde;

- I. dijital tarihin önemi,
II. neden - sonuç ilişkisi,
III. tarih biliminin değişimlere ayak uydurması

durumlarından hangilerinden bahsedilmektedir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

3. Geleneksel tarihin ve tarihçinin çalışma yöntemleri 'yakın okuma' olarak nitelendirilirken, yeni olarak görülen dijital tarihin ve tarihçinin çalışma anlayışı da 'uzak okuma' kavramıyla temsil edilmektedir. Yakın okumada olduğu gibi bir veya birkaç kaynağa odaklanmak yerine uzak okumada binlerce kaynağın yazılımların gücünden yararlanarak incelenmesi, analiz edilmesi mümkün olmaktadır.

Bu bilgiler doğrultusunda dijital tarih anlayışının;

- I. bilgiye ulaşmanın kolaylaşması,
II. tarihî çalışmaların hızlanması,
III. objektif tarihçiliğin hâkim olması

durumlarından hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

4. Dijital ortamlarda tarihî metin olgusu zengin bir çeşitliliğe sahip olmakla kalmıyor aynı zamanda hem sonsuz, hem sınırsız hem de süreklilik arz eden bir mahiyette oluyor.

Bu bilgilerden yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Tarihî belgelere ulaşmak daha kolay hâle gelmiştir.
B) Tarihin araştırma yöntemi tamamen değişmiştir.
C) Tarihe yardımcı bilimlerin önemi kalmamıştır.
D) Deney ve gözlem metodunun etkinliği artmıştır.
E) Verilerin objektifliği azalmıştır.

5. Betimleme, değişim, dönüşüm, döngüler, eğilimler, etkileşim, karşılaştırma ve canlandırma gibi farklı tarihsel bağlamlarda yapılan dijital tarih çalışmalarında haritalar başta olmak üzere grafik, çizelge, şema, tablo, animasyon, 3D canlandırma gibi farklı görselleştirmeler yapılmaktadır.

Bu gelişmelerin aşağıdakilerden hangisine neden olacağı söylenebilir?

- A) Tarih yazımında değişime
B) Gelecekle ilgili doğru tahminler yapmaya
C) Veri analizlerinin daha karmaşık hâle gelmesine
D) Manuel arşiv taramalarının artmasına
E) Tarih araştırmalarında subjektifliğin görülmesine

6. Tarihçi eline alıp tek bir fermanı veya sonradan dijitalleştirilmiş milyonlarca fermanın içerisinden seçtiği bir fermanı inceler, yakın okumaya tabi tutarsa ilgilendiği yoğun veridir; doğuştan dijital olan milyonlarca konum verisinden veya milyonlarca e-postadan birisini seçip onu inceler, yakın okumaya tabi tutarsa uğraştığı küçük veridir. Büyük veriyle yazılımlar aracılığıyla başa çıkmaya çalışan tarihçi, yoğun (analog) veya küçük (dijital) veriyle doğrudan kendisi mücadele etmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda,

- I. Tarihin araştırma yönteminde değişimler olmuştur.
II. Araştırmalarda kişisel duygu ve düşünceler bir kenara bırakılmıştır.
III. Tarihî kaynaklara "veri" adında bir kavram girmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

7. Dijital tarih anlayışıyla tarih okuryazarlığı ve tarih eğitiminin artık tarihî kişi, olay ve mekânlarla birlikte tarihsel eğilimlere, döngülere ve örüntülere de odaklanması gerekecek.

Bu bilgi ışığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Tarihî olayların araştırılması kolaylaşmıştır.
B) Yazılı ve yazısız kaynaklara erişim imkânı artmıştır.
C) Kaynakların tasnif edilmesine gerek kalmamıştır.
D) Arkeolojik kazılar önemini kaybetmiştir.
E) Tarihî araştırmalarda yeni eğilimler ortaya çıkmıştır.

8. Dijital tarihi analog tarihten farklı kılan en dikkat çekici yönü belki de gelecek odaklı olmasıdır. Dijital tarih okuryazarlığının bir boyutunun da tarih verilerinden hareketle gelecek okuryazarlığı olduğu unutulmamalı ve bu bağlam tarih eğitiminin ilgi alanlarından birisi olarak kabul edilmelidir.

Buna göre dijital tarih okuryazarlığının aşağıdakilerden hangisine kolaylık sağladığı söylenebilir?

- A) Geçmişle ilgili kesin bilgilere ulaşmaya
B) Gelecekle ilgili verilere ulaşmaya
C) Veri madenciliğini geliştirmeye
D) Elde edilen verilerin tenkidini yapmaya
E) Toplumsal birlikteliğin oluşmasına

9. Ege Denizi'nde ailesi ile batıya geçmeye çalışan Aylan bebeğinin Ege sularında boğulmasının değil de sosyal medyadaki fotoğrafının toplumsal veya siyasal etkiye neden olması aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesidir?

- A) Dijital ortamın yaygın kullanıldığının
B) Veri madenciliğinin sağlıklı yapılamadığının
C) Dijital ortamdaki gerçeğin temsillerinin o gerçeğin kendisinden çok daha fazla etkili olduğunun
D) Göçmen karşıtı fikirlerin baskın olduğunun
E) Toplumda empati yapma yeteneğinin azaldığının

10. Aşağıdakilerden hangisi dijital tarih çalışmalarının avantajlarından biri değildir?

- A) Depolama
B) Ulaşılabilirlik
C) Esneklik
D) Öznellik
E) Etkileşimlilik

11. Tarih öğretiminde içerik analizi, ağ analizi, metin analizi veya duygu analizi gibi uzak okuma yöntemleri bulunuyor. Bunlara ilaveten kendi arşivimizi oluşturmaya yarayan içerik üretimi araçları başta olmak üzere arama ve keşif yapmamızı, yakın veya uzak okuma yapmamızı, iş birliğiyle çalışmalar gerçekleştirmemizi, veri düzenlememizi, yazmamızı, görselleştirmemizi veya yayınlamamızı sağlayan araçlar yer alıyor.

Bu bilgiler doğrultusunda,

- I. Tarih araştırmalarında dijital tarih metodolojisi de dikkate alınmalıdır.
II. Dijital tarih içeriğinde yer alan sayısallaştırma esas alınmalıdır.
III. Dijital tarih metodolojisiyle geleceğe yönelik planlar yapılmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

12. I. Dijitalleştirilen materyalin kalitesinin kontrol edilmesi
II. Dijitalleştirilen veriler için program yazılması ve analiz edilmesi
III. Verilerin bilgisayarda sürekli tutulması için altyapı geliştirilmesi

Verilenlerden hangileri iyi bir dijital tarih çalışması için gerekli olan özelliklerdendir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

1. Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda hızla ilerlemesinde hoşgörü anlayışının payı büyüktür. Balkanlarda ezilmiş ve horlanmış insanlar Devleti Aliyye'yi kurtarıcı olarak görmüşlerdir. **Yukarıda verilen paragrafta tarihin tanımında yer alan;**
- I. zaman,
II. neden sonuç ilişkileri,
III. objektiflik
- unsurlarından hangilerine değinilmiştir?**

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

2. Mustafa Kemal Paşa, İstiklal Harbi yıllarında millî birliğe zarar vermemek için saltanat makamına dokunmamıştır. **Yukarıdaki bilgiyi objektif bir şekilde değerlendirebilmek için tarih biliminin aşağıdaki özelliklerinden hangisi öncelikle dikkate alınmalıdır?**

A) Olaylar meydana geldiği zamanın şartlarına göre değerlendirilmelidir.
B) Olaylarda rolü olanların katkıları dikkate alınmalıdır.
C) Elde edilen verilerin tenkidi yapılmalıdır.
D) İncelenen olayın başka olaylarla benzerliği araştırılmalıdır.
E) Olayın üzerinden belli bir zaman dilimi geçmelidir.

3. **Aşağıdakilerden hangisi tarih biliminin araştırma alanı içine girmez?**

A) Devletlerin yönetim biçimleri
B) Savaşların nedenleri
C) İnsan davranışları
D) Devletler arası antlaşmalar
E) Toplumların uğraş alanları

4. I. Geleceği daha iyi ve yaşanılır hâle getirmek
II. Toplumsal kimliğin oluşmasına katkıda bulunmak
III. Geleceğe yönelik politikalar belirlemek
- durumlarından hangileri tarih öğrenmenin amaçları arasında gösterilebilir?**

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

5. Göbeklitepe'de günümüzden yaklaşık 12 bin yıl öncesine ait olan yeni bir tapınak bulunana kadar Malta'daki tapınak, dünyanın en eski tapınağı olarak bilinmekteydi.

Buna göre,

- I. Tarihî bilgiler, yeni bilgi ve belgelerin ortaya çıkmasıyla değişebilir.
II. Malta, insanlık tarihinin en eski yerleşim yeridir.
III. Göbeklitepe'de tek tanrı inancı hâkimdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

6. Osmanlı Devleti'nde dirlik dağıtımının yapıldığı ve kaydının tutulduğu defterlere tahrir defteri, devlet yönetimi ile ilgili alınan kararların dine uygun olup olmadığına dair şeyhülislamın verdiği yazıya ise fetva denir.

Yukarıda verilen bilgilerin elde edilmesinde tarihe faydalı bilimlerin hangisinden yardım alınmıştır?

A) Heraldik
B) Nümismatik
C) Coğrafya
D) Diplomatik
E) Epigrafi

7. Tarihî olayların araştırılmasını ve öğrenilmesini kolaylaştırmak için tarih bilimi; zamana, mekâna ve konuya göre sınıflandırılmıştır.

Buna göre aşağıdaki sınıflandırmalardan hangisi zamana göre yapılmıştır?

- A) Mısır Medeniyeti
B) Roma Uygarlığı
C) Yeni Çağ Avrupa Tarihi
D) Büyük Türk Tarihi
E) İslam Tarihi

8. I. Yardımcı bilimlerden faydalanma
II. Kişisel duygu ve düşünceleri bir kenara bırakma
III. Yazılı ve yazısız kaynakları inceleme

Yukarıda verilenlerden hangileri tarihî olayların araştırılmasında başvurulan yöntemlerdendir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

9. Tarihe yardımcı bilimlerden filolojinin ilgi alanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fosiller
B) Toplumların dilleri
C) Eski paralar
D) Destanlar
E) Kitabeler

10. Aşağıdakilerden hangisi nümismatik biliminin tarihe sağladığı yararlarından biri değildir?

- A) Devlet yöneticileri hakkında bilgi edinme
B) Ülkenin ekonomik durumunu öğrenme
C) Yönetim biçimini öğrenme
D) Kullanılan yazı hakkında bilgi sahibi olma
E) Savaş stratejilerini öğrenme

11. Aşağıdaki tarihlerden hangisi XV. yüzyılın ikinci yarısına denk gelmektedir?

- A) 1547 B) 1424 C) 1453 D) 1577 E) 1550

12. 7 Ekim 2023 tarihinden itibaren İsrail'in Gazze'ye uyguladığı soykırımı araştırmak isteyen bir tarihinin objektif bir değerlendirme yapabilmesi için;

- I. olayda rolü olan kişilerin değerlendirmelerini dikkate alma,
II. olayla ilgili kaynakları tasnif etme,
III. olayın geçtiği bölgede arkeolojik kazı yapma
- durumlarından hangilerine yer vermelidir?**

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

13. Aşağıdakilerden hangisi Kavimler Göçü'ne göre (MS 375) günümüze daha uzaktır?

- A) MS 155 B) MÖ 15 C) MÖ 157
D) MÖ 571 E) MS 492

1. Aşağıdakilerden hangisi Tarih Öncesi Çağların aydınlatılması için başvurulan kaynaklar arasında gösterilebilir?

- A) Kitabeler
- B) Mağara resimleri
- C) Kronikler
- D) Anallar
- E) Tabletler

2. Verimli toprakları nedeniyle Anadolu'nun sık sık istilaya maruz kaldığını belirten bir tarihçi, aşağıdaki bilimlerin hangisinden yardım almıştır?

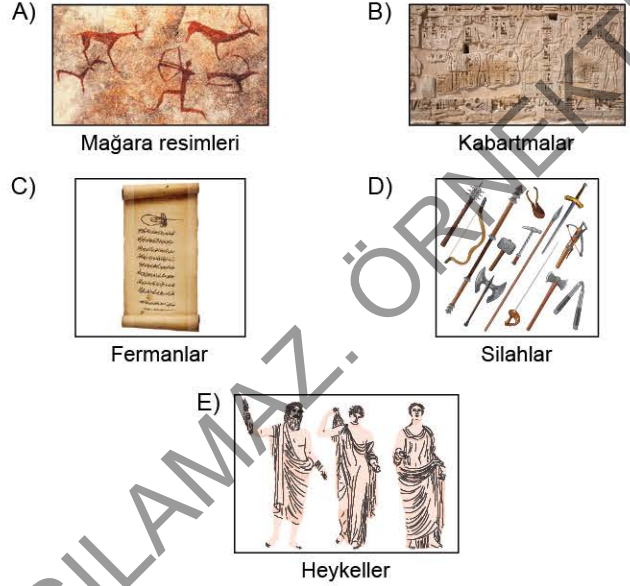
- A) Coğrafya
- B) Ekoloji
- C) Jeoloji
- D) Nümsimatik
- E) Epigrafi

3. I. Paleografi
II. Arkeoloji
III. Coğrafya

Verilen bilim dallarından hangilerinin ortaya çıkışı yazının icadına bağlı değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

4. Aşağıdakilerden hangisi tarihi bir araştırmada faydalanılabilecek arkeolojik belgelerden biri değildir?

5. Yüzyıl hesaplamalarında verilen tarih bir ve iki basamaklı sayıdan oluşuyor ise hangi yüzyıla tekabül etmektedir?

- A) II. yüzyıl
- B) I. yüzyıl
- C) III. yüzyıl
- D) MÖ III. yüzyıl
- E) MÖ II. yüzyıl

6. • 1905 - 1922 yılları arasında Doğu Anadolu'da çıkan Ermeni isyanlarında Hınçak ve Taşnak çeteleri tarafından 3.000.000 civarında Türk katledildi.
• 2014 - 2017 yılları arasında IŞİD militanları tarafından Irak'ta 3500 Türkmen katledildi.
• 1944 yılında Sovyetler Birliği tarafından gerçekleştirilen Ahıska Türklerinin sürgününde yaklaşık 50.000 Türk katledildi.

Örneklerini ve sayılarını çoğaltabileceğimiz bu olayların bir daha yaşanmaması için aşağıdakilerden hangisini yapmalıyız?

- A) Türk tarihini bir bütün olarak incelemeli ve öğrenmeliyiz.
- B) Yapılan katliamlara misliyle karşılık vermeliyiz.
- C) Ülkemizdeki yabancıların asimile edilmesi için çalışmalıyız.
- D) Bu olaylarla ilgili gözlem yapmalıyız.
- E) Savunma sanayii alanında daha çok yatırım yapmalıyız.

7 ve 8. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Vinland Haritası, uzun yıllar boyunca Kuzey Amerika'nın kuzeydoğu kıyısını da (Vinland Bölgesi) içine alan en eski Avrupa haritası olarak kabul edildi. XV. yüzyıl ortalarında çizildiğine inanılan bu harita, kimliği bilinmeyen bir kişi tarafından 1959 yılında Yale Üniversitesine bağışlandı. Bu haritaya dayanılarak Vikinglerin Amerika kıtasına Kristof Kolomb'dan yaklaşık beş yüz yıl önce geldiği, hatta Kolomb'un da bu haritadan yararlandığı iddia edildi. Ancak zaman içinde bazı araştırmacılar bu haritadan şüphelenerek gerçekliğini sorgulamaya başladı. Bu şüphelerin önemli nedeni, haritada Grönland'ın şaşırtıcı derecede doğru çizilmesi ve dönemine göre haritanın son derece sade ve basit bir tasarıma sahip olmasıydı. Bu nedenle Vinland Haritası'nın parşömenini, mürekkebinin ve üzerindeki yazıları analiz eden uzmanlar, haritanın gerçekliği konusundaki şüpheleri artırdı. Parşömen üzerinde yapılan radyokarbon tarihlendirme analizi sonucunda bu kâğıdın XV. yüzyılda üretilmiş olduğu ortaya çıktı. 2021 yılında Yale Üniversitesinin desteğiyle yapılan bilimsel testler ise bu haritanın Orta Çağ'da üretilmiş bir parşömen üzerine XX. yüzyılın başlarında üretilen bir mürekkeple çizildiğini ortaya koydu. Böylece haritayla ilgili bilgilerin gerçek olmadığı kesin delillerle kanıtlanmış oldu.

7. Bu bilgilere göre tarihî bir belgenin doğruluğunu ispatlamak için aşağıdakilerden hangisi dikkate alınmalıdır?

- A) Belgeyi oluşturan kişilerle görüşülmeli
- B) Yardımcı bilimlerden faydalanılmalı
- C) Belgede kullanılan malzeme kalitesi incelenmeli
- D) Belgedeki bilgiler dijitalle aktarılmalı
- E) Belgenin bulunduğu yerde arkeolojik çalışma yapılmalı

8. Metinde yer alan bilgiler doğrultusunda,

- I. Tarihsel bilgiler; elde edilen yeni bilgilere, belgelere ve araştırma sonuçlarına göre değişebilir.
- II. Tarihî bilgilerde kesinlik söz konusu değildir.
- III. Tarih araştırmalarında doğru bilgiye ulaşabilmek için objektif olunmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

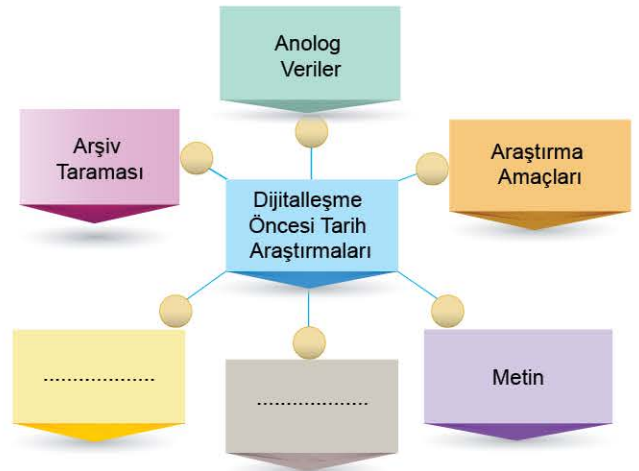
9. Dijital tarih çalışmalarında izlenmesi gereken yöntemler içerisinde aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Verileri dijitalleştirme
- B) Araştırma ve veri toplama
- C) Analog verileri dijitalleştirme
- D) Verileri düzenleme ve kataloglama
- E) Verileri analiz etme ve yorumlama

10. Aşağıdakilerden hangisi Dijitalleşme Dönemi'ndeki tarih araştırmaları ile ilgili değildir?

- A) Çevrim içi tarama
- B) Uzak okuma
- C) Doğrudan dijital veri
- D) Yakın okuma
- E) İş birlikli yazma

11.

Yukarıdaki tabloda boş bırakılan yere gelmesi gereken seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hiper metin - Bireysel yazma
- B) Yakın okuma - Çevrim içi tarama
- C) Çevrim içi tarama - Uzak okuma
- D) Yakın okuma - Bireysel yazma
- E) Hiper metin - Uzak okuma

1 ve 2. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

"Enslaved.org, köle ticaretine dâhil olmuş (köleleştirilmiş insanlar ve köle tüccarları) yüz binlerce kişi hakkında bilgi içeren bir genel ağ sitesidir. Bu site aracılığıyla Atlantik Okyanusu kıyılarından köle yapmak için gemilerle kaçırılan 12 milyondan fazla Afrikalının ve Amerika kıtasında köle olmaya zorlanan yüz binlerce kişinin kökenleri hakkında bilgi edinmek mümkündür. Enslaved.org projesi, tarih boyunca köle ticaretinde yer almış toplulukları araştıran ve bu toplulukların deneyimlerini dijitalleştirmeyi amaçlayan bir girişimdir. Bu projeye dünya genelinde arşivlerde korunmuş mektuplar, günlükler, kayıt defterleri, vaftiz sertifikaları, askerî kayıtlar, gazete ilanları ve diğer arşiv materyalleri dijitalleştirilmiş; böylece özgürlükleri elinden alınan kadınlar, erkekler ve çocuklar yeniden kökleriyle buluşturulmaya çalışılmıştır. Bu site üzerinden 680 bin kişinin Afrika'daki adına, yaşına, cinsiyetine, gemiye bindirildiği ve indirildiği yerlere ilişkin bilgilere ulaşılmakta; ayrıca kölelikle ilgili deneyimi olan topluluklarla da iş birliği yapılmaktadır. Enslaved.org; araştırmalara erişilebilir olması, birlikte çalışabilir olması ve yeniden kullanılabilir olması açısından ve sürdürülebilir bir proje olması yönüyle kendi alanında çok önemli bir örnektir."

1. Bu bilgiler doğrultusunda aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Köle ticaretiyle ilgili analog veriler dijital veriye dönüştürülmüştür.
- B) Avrupa kıtası köle ticaretinin merkezidir.
- C) Köle ticareti esnasında çok sayıda kişi ölmüştür.
- D) Müslüman köleler vaftiz edilmiştir.
- E) Afrika'dan Asya'ya köle ticareti yapılmıştır.

2. Buna göre dijitalleşmenin tarih araştırma ve yazımının dönüşümüne etkisiyle ilgili olarak,

- I. Tarihsel bilginin üretim sürecini kolaylaştırmış ve hızlandırmıştır.
- II. Geniş bir zaman dilimine ait çok sayıda veriyi inceleme fırsatı sağlamıştır.
- III. Tarihsel bilginin üretim sürecindeki aşamaların değişmesine neden olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

3. <https://kulturenvanteri.com/tr>, Türkiye ve Balkanlardaki tarihî ve kültürel eserleri tanıtmak amacıyla hazırlanan dijital bir projedir. Bu proje kapsamında her ay 1000 civarında kültür varlığı tanımlanmakta ve ilgili genel ağ sitesine eklenmektedir. Projede tanımlanan kültür varlıklarının sayısı 16.000'i aşmış durumdadır. Tüm verilerin tek kaynaktan toplanması için hazırlanan bu çalışma; içeriği, tasarımı, kullanım kolaylığı ve filtreleme özelliği bakımından önemli bir açığı kapatmıştır.

Bu bilgiler çerçevesinde,

- I. Geniş bir zaman dilimine ait çok sayıda veriyi inceleme fırsatı sağlanmıştır.
- II. Verilerin görselleştirilmesi yoluyla tarihsel olayların daha iyi anlaşılması sağlanmıştır.
- III. Konuyla ilgili araştırma yapan ya da konuya ilgi duyan kişilere yardımcı olunmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4. Sümerler ay yılı esaslı, Mısırlılar ise güneş yılı esaslı takvimi icat etmişlerdir.

Buna göre Sümerler ve Mısırlılar ile ilgili;

- I. astronomiyle ilgilendikleri,
- II. çok tanrılı inanca sahip oldukları,
- III. mutlak - teokratik bir yönetim anlayışına sahip oldukları

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. Tarihçiler, tarihsel öneme sahip hangi olay ve olguları araştıracaklarını belirlerken bazı çalışma yöntemleri kullanır. Bir tarihinin geçmişteki tüm olayları, kişileri, toplulukları ya da mekânları araştırması mümkün değildir. Bu nedenle ele alınacak konunun tarihsel önemini belirlemek için söz konusu olay ya da olgunun o dönemde yaşayan insanlar için ne kadar önemli olduğu, insanların yaşamını nasıl etkilediği, bu etkilerin günümüze kadar devam edip etmediği gibi sorular üzerinden konu içeriği ve kapsamı sınırlandırılır.

Bu bilgiler ışığında aşağıdakilerden hangisi tarihin araştırma konusu içerisinde yer almaz?

- A) İsrail'in Gazze'de uyguladığı soykırım
- B) Türk Milli Takımı'nın Avrupa Futbol Şampiyonasına katılması
- C) Rusya - Ukrayna Savaşı
- D) II. Karabağ Savaşı
- E) Türk Devletler Teşkilatı'nın kurulması

0C520F1A

6.

Yukarıdaki kelime bulutu incelendiğinde aşağıdakilerden hangisinin gelişiminden bahsedildiği savunulabilir?

- A) Yazı
B) Alet yapımı
C) Takvim
D) Matematik
E) Mimari

7. Tarih ile ilgili temel kavramlar tarih, tarihçi, tarihsel bilgi, kanıt, ---, zaman, yöntem, olgu, neden, sonuç, --- ve sürekliliktir. Tarihi anlamak ve tarihsel düşünme becerisini kazanmak için bu kavramların ifade ettiği anlamları bilmek gerekir.

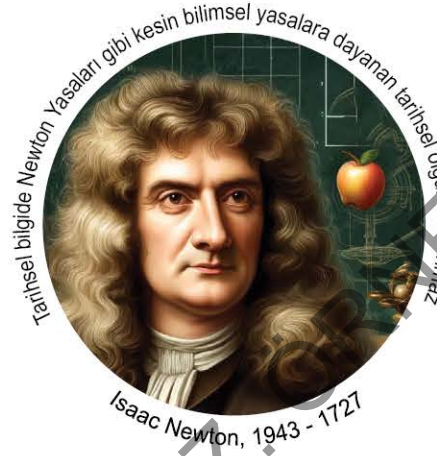
Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yerlere gelmesi gereken seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) kronoloji - yazı
B) geçmiş - değişim
C) subjektiflik - nesnellik
D) yüzyıl - makale
E) kaynak - kesinlik

8. "Umumî tarih yazımında sıkça kullanılan bu taksimata göre; Batı Roma İmparatorluğu'nun çöküşüne kadar (bazılarına göre, Hıristiyanlığın Büyük Konstantinus tarafından resmî [bir] din olarak kabul edildiği 336 - 337'ye kadar) olan devreye, Eski Çağ denir. Bu tarihten İstanbul'un fethi olan 1453 yılına (veya Amerika'nın keşif tarihi 1492 yılına) kadar olan devreye de Orta Çağ denilmektedir. 1453'ten 1789 yılındaki Fransız İhtilali'ne kadar olan devreye Yeni Çağ; Fransız İhtilali'nden günümüze kadar olan devreye de Yakın Çağ denilmektedir." Tarihcilerin bu şekilde bir taksimat yapmalarının amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarihi belgelere daha hızlı ulaşmak
B) Olayları daha detaylı analiz edebilmek
C) Tarihin araştırılmasını ve öğrenilmesini kolaylaştırmak
D) Verilerin dijitalleştirilmesini sağlamak
E) Tarihsel bilginin üretim sürecini hızlandırmak

9.

Yukarıdaki görsele göre,

- I. Tarihi bilgilerde kesinlik yoktur.
II. Olaylar meydana geldiği dönemin şartlarına göre değerlendirilmelidir.
III. Tarihsel bilgiler; elde edilen yeni bilgilere ve araştırma sonuçlarına göre değişebilir.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

10.

Kültepe - Kaniş ören yerinde bulunan çivi yazılı tablet. MÖ XX - XIX. yy. Metropolitan Museum (Anadolu ve Eski Asur üslubu taşıyan bu tablet, kilden yapılmış bir zarftır ve dört adet silindire mühürlenmiştir.)

Yukarıdaki görseli inceleyen bir tarihçinin;

- I. nümismatik,
II. heraldik,
III. paleografi

Bilim dallarının hangilerinden faydalandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

1. "Türk tarihçilerine bir öneride bulunmak gerekirse diyebilirim ki daima belgelere sadık kalın. Eğer hakikati ortaya çıkarırsanız bu daima bizim lehimize, çünkü bugüne değin tarihimiz hakkında yazılanların çoğu ya yalandır ya çarpıtmadır. Eğer mübalağa yaparsanız kendinizi kabul ettiremezsiniz, sizi ciddiye almazlar."

Halil İnalçık'ın bu ifadelerinden hareketle tarih araştırmalarında,

- I. Araştırmalar belgelere dayandırılmalıdır.
- II. Duygusal yaklaşımlar tarihçinin saygınlığını zedeler.
- III. Objektiflikten ödün verilmemelidir.

unsurlarından hangilerine dikkat edilmelidir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

2. ← 0 ..... 1071 ..... →

Yukarıda verilen tarihin yüzyıl olarak ifade edilişi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) MS XI. yüzyılın ikinci yarısının üçüncü çeyreği
B) MÖ X. yüzyılın birinci yarısının ikinci çeyreği
C) MS XI. yüzyılın birinci yarısının ikinci çeyreği
D) MS X. yüzyılın ikinci yarısının ikinci çeyreği
E) MS XI. yüzyılın ikinci yarısının birinci çeyreği

3. **Aşağıdakilerden hangisi tarafsız tarih yazıcılığı açısından doğru bir yaklaşım değildir?**

- A) Olayların, yaşandığı dönemin koşullarına göre değerlendirilmesi
B) Olaylar arasındaki sebep - sonuç ilişkisine değinilmesi
C) Olayların yer ve zamanının belirtilmesi
D) Olayların belgelere dayalı olarak aktarılması
E) Araştırmacının siyasi yorumlarını ifade etmesi

4. İnsanlar Ay veya Güneş'in hareketlerini dikkate alarak takvimler hazırlamışlardır.

Bu durum takvim hazırlayanların aşağıdaki hangi bilim dalında gelişmiş olduklarının göstergesidir?

- A) Astronomi   B) Filoloji
C) Diplomatik   D) Nüsmatik
E) Epigrafi

5. "Tarih, insanların ve insan topluluklarının başlarından geçenleri kaydetme yoluyla edinilen bilgidir."

Tarihçi Herodot'un bu ifadelerinden,

- I. Tarih biliminin konusu insandır.
- II. Tarih sosyal bir bilim dalıdır.
- III. Tarih, geçmişte yaşanan tüm olayları dikkatle inceler.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

6. **Aşağıdaki olaylardan hangisinin tarihî devirlerin başlangıç ve bitişinde etkili olduğu söylenemez?**

- A) Demir madeninin kullanılmaya başlanması
B) Sümerlerin yazıyı icat etmeleri
C) Kavimler Göçü'nün yaşanması
D) İstanbul'un Fethi
E) Fransız İhtilali

7. Tarih insanların geçmişteki her türlü faaliyetlerini inceleyen sosyal bir bilimdir.
Buna göre aşağıdakilerden hangisi tarih biliminin konusu olamaz?

- A) İsrail'in Gazze'de yaptığı soykırım
B) 6 Şubat depreminin nedenleri
C) Srebrenitsa Katliamı
D) Ayasofya'nın yeniden ibadete açılması
E) Hocalı Katliamı

8. I. Siyasi çatışmalar
II. Sosyal gerilimler
III. Kitlesel göç hareketlerinin nedenleri
Verilenlerden hangileri tarihçilerin anlamaya ve açıklamaya çalıştıkları olaylar arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

9. Bir tarihçi Ötüken kelimesinin tarihi sürecini araştırdıktan sonra elde ettiği bilgi, resim ve belgeleri uygun dosya formatlarına (PDF, JPEG, TIFF vb.) dönüştürmüştür.
Tarihçinin yaptığı bu çalışma aşağıdakilerden hangisi ile adlandırılır?

- A) Araştırma ve veri toplama
B) Verileri dijitalleştirme
C) Verileri analiz etme ve yorumlama
D) Verilerle ilgili yakın okuma yapma
E) Bilgileri tasnif etme

10. Dijital ortamlarda tarihî metin olgusu zengin bir çeşitliliğe sahip olmakla kalmıyor aynı zamanda hem sonsuz, hem sınırsız hem de süreklilik arz eden bir mahiyette oluyor.

Bu bilgilerden yola çıkılarak,

- I. Tarihî belgelere ulaşmak daha kolay hâle gelmiştir.
II. Tarihe yardımcı bilimlerin önemi kalmamıştır.
III. Deney ve gözlem metodunun etkinliği artmıştır.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

11. I. Arşiv belgeleri
II. Kil tabletler
III. Kitabeler

Verilenlerden hangilerinin bir kütüphanede olması beklenemez?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

12. I. Mektuplar
II. Paralar
III. Dilsiz Haritalar

Verilenlerden hangileri yazılı kaynaklar arasında gösterilemez?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

13. Dijital tarihçi hem kanıtları inceleyip dönemin dil yapısıyla ilgili algoritmaya boyutlar ekleyecek, hem bunun için bir yazılımı etkileyici şekilde kullanacak ve belki de yazılım geliştirmek zorunda kalacak ve beklenildiği gibi çalışmanın tarihsel boyutlarının üstesinden gelecek. Böyle bir durum elbette yok. Tarihçiler çalışmanın mahiyetine göre değişmekle birlikte ağırlıklı olarak dil bilimciler ve bilgisayar bilimcilerle iş birliği yapıyorlar.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Dijital tarihçi aynı zamanda yazılımcı olmalıdır.
B) Zaman ve mekâna göre tasnif konusu dikkate alınmalıdır.
C) Veriler incelenirken objektif davranılmalıdır.
D) Farklı bilim dallarıyla iş birliği yapılmalıdır.
E) Tüm bilim dallarından yardım alınmalıdır.

1. Zeynep ve Ali, Hititlerle ilgili yaptıkları araştırmalar sonucunda Hattuşa'nın MÖ 1700 - 1200 yıllarında başkent olduğunu, burada yapılan kazılarda çok sayıda anıtsal kapı, tahıl ambarı, saray, tapınak, yazıt, çivi yazılı kil tablet, "bulla" adı verilen mühür baskılı kil topak ve çanak çömlek bulunduğunu öğrendi.

Bu bilgiler doğrultusunda aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Mimari eserler inşa ettiklerine
B) Tarih öncesi çağlarda yaşadıklarına
C) Yerleşik hayata geçtiklerine
D) Yazıyı kullanmayı bildiklerine
E) Ürünlerini saklama ve depolama ihtiyacı duyduklarına

2. "İnsan, avcılık ve toplayıcılığa dayalı bir hayat sürdürdüğü Paleolitik ve Mezolitik devirlerde örtünme ihtiyacını büyük ölçüde avladığı hayvanların derilerinden karşılıyor olmalı idi. Bu nedenle, tekstilin ortaya çıkması yalnız örtünme ihtiyacına bağlanamaz. Zaman içinde değişen iklim koşulları, insanları giyebilecekleri daha uygun giysiler aramaya yönlendirmiş olmalıdır. Ancak, bunun için gerekli ham madde ve daha da önemlisi onu işleyecek teknolojiye ihtiyaç vardı. İnsan bu iki önemli hedefe ise ancak yerleşik hayata geçtiği ve üreticiliğe başladığı Neolitik devirde ulaşmıştır."

Bu metinde tarihsel bilginin;

- I. yeni belge ve bulgulara göre değişebilmesi,
II. olay ve olgular arasında neden - sonuç ilişkisi kurulması,
III. tarihsel süreçteki olguların ele alınması

özelliklerinden hangilerine değinildiği söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

3. Tarih öğretmeni derste, Osmanlı istihbaratçısı Kuşçubaşı Eşref, Kut'ül Amare Savaşı komutanı Halil Kut Paşa ve Atatürk gibi isimleri örnekleyerek, "Bu kişilerin yaşam öykülerini bilmek bireylere neler kazandırır?" sorusunu sormuştur.

Öğrencilerin bu soruya,

- I. Örnek kişilikler yoluyla insanların bir misyon edinmesine katkı sağlar.
II. Tarihi olayları ve günümüze etkilerini anlamasını kolaylaştırır.
III. Geçmişte yapılan fedakarlıkları idrak etmemize neden olur.

cevaplarından hangilerini verdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

4. • Lidya Kralı Kroisos'e (Krezüs) ait olduğu belirlenen ve Karun hazinelerinin en değerli parçası olan Kanatlı Denizatı Broşu, Uşak Müzesinden çalınıp Almanya'ya götürülmüştür.

Gövdesinin ön kısmı at, arka kısmı balık şeklinde olan ve kanatlı bir mitolojik yaratık formunda tasarlanan bu altın broşun üzerinde renkli camlarla bezeli konik bir nar meyvesi bulunmaktadır. Diplomatik girişimler sonucunda 2013 yılında Türkiye'ye iade edilen broş, günümüzde Uşak Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir.

- Roma Dönemi'nde Zeugma Antik Kenti'nde yaşayan zenginlerin villalarını süsleyen birçok mozaik günümüze kadar ulaşmıştır. Bunlardan en önemlisi, adı Zeugma ile özdeşleşen "Çingene Kızı" mozaığıdır. Bu mozaığın Green State Üniversitesinde olduğu tespit edilen kayıp on iki parçası, Kültür ve Turizm Bakanlığının girişimleriyle 2012 yılında Türkiye'ye getirilmiştir. Sonraki yıllarda bir bölümü daha ülkeye getirilen mozaikler, Gaziantep Zeugma Mozaik Müzesinde sergilenmeye başlamıştır.

Tarih dersinde öğretmen, ülkeden kaçırılmış olan yukarıdaki sanat eserlerinin Türkiye'nin diplomatik girişimleri sonucunda ait oldukları yere geri getirildiğini anlatmıştır.

Tarih öğretmenin bu anlatımdaki amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Vatan savunmasına katkıda bulunmak
B) Öğrencilerdeki sanatçı ruhu ortaya çıkarmak
C) Kültürel mirasa sahip çıkılması gerektiğini kavratmak
D) Tarihi eser kaçakçılığına vurgu yapmak
E) Ülkemizin sanat alanında ne kadar gelişmiş olduğunu göstermek

ESKİ ÇAĞ MEDENİYETLERİ

İZİNSİZ ÇOĞALTILAMAZ, BASILAMAZ, ÖRNEKTİR.

1.

Yukarıdaki görsele dayanarak burada yaşayan insanlarla ilgili;

- I. yerleşik köy hayatının görüldüğü,
- II. temel geçim kaynağının avcılık olduğu,
- III. alet kullanımının bilindiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. Aşağıdakilerden hangisi Tarih Öncesi Dönemlere ait gelişmelerden biri değildir?

- A) Bazı hayvanların evcilleştirilmesi
- B) Kitabe türü eserlerin verilmesi
- C) Toplumsal iş bölümünün başlaması
- D) Tekerleğin icat edilmesi
- E) Ateşin kullanılmaya başlanması

3.

Öretim saban iş bölümü
sulama ÖZEL MÜLKİYET
EV Çapa ekin HAYVAN GÜCÜ Tarla

Yukarıdaki kelime bulutunu incelediğinizde aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Şehir devletlerinin kurulduğuna
- B) Yerleşik yaşama geçildiğine
- C) Avcılığın etkisinin azaldığına
- D) Hayvanların evcilleştirildiğine
- E) Tarımsal aletlerin kullanıldığına

4.

Yerleşik hayata geçişle birlikte başlayan şehirleşme beraberinde ortak yaşamı düzenleme ihtiyacını da doğurmuştur. Bu durum aşağıdakilerden hangisinin oluşmasına ortam hazırlamıştır?

- A) Ticari hayat
- B) Özel mülkiyet
- C) Ahiret inancı
- D) Mimari gelişim
- E) Hukuk kuralları

5.

Göçebe Avcılık Öküzünü El Baltası
Toplayıcılık Mağara Resimleri
YARIMBURGAZ
Karain mağarası Taş aletler Buzul

Yukarıdaki kelime bulutu aşağıdaki dönemlerden hangisini ifade etmektedir?

- A) Paleolitik
- B) Kalkolitik
- C) Neolitik
- D) Bakır
- E) Tunç

6.

Yukarıdaki görseli incelediğimizde,

- I. Artı ürünle birlikte güvenlik ihtiyacı artmıştır.
  - II. Mimarileşme başlamıştır.
  - III. Yerleşik hayatın etkinliği artmıştır.
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

7.

Yukarıda verilen kelime bulutundaki kelimelerden tarımla ve tarım üretimiyle doğrudan ilişkili olanlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak gösterilmiştir?

- A) Kil Tablet - Mağara Resimleri - Kâğıt - Ekin
B) Çanak Çömlek - Artı Ürün - Tarla - Avcılık
C) Sulama - Orak - Kâğıt - Kil Tablet
D) Ekin - Saban - Tarla - Orak
E) Artı Ürün - Mağara Resimleri - Yazı - Taş Balta

8 ve 9. soruları aşağıdaki metinden yararlanarak cevaplayınız.

Üniversite sınavına hazırlanan lise son sınıf öğrencisi Mustafa üniversitede öğrenim görmek istediği bölüme bir türlü karar veremez. Yaşadığı şehirdeki üniversiteye gezi düzenleyen Mustafa üniversitenin yürüttüğü bir kazı çalışmasının sonuçlarından çok etkilenir. Dünyanın en eski yerleşim yerlerinden biri olan Çatalhöyük'te çok yakın bir zamanda yürütülen bu kazı çalışmasında günümüzden 8600 yıl önceye tarihlenen bir ekmeğin keşfedildiğini öğrenir. Küçük bir somun hâlinde olan bu ekmeğin ortasına parmak basıldığını, mayalanmış ama fırınlanmamış olduğunu içindeki nişastayla beraber günümüze kadar geldiğini öğrenir. Okuluna döndüğünde konuyu sınıftaki arkadaşlarına ve tarih öğretmeni-ne açar. Tarih öğretmeni insanların alet yapabilmesi sonucu ortaya çıkan birikimin ve coğrafi koşulların etkisiyle insanlık tarihinde tarım devriminin yaşandığını anlatır. Tarih öğretmeni harita yardımıyla anlattığı tarım devriminin birbirinden farklı zamanlarda ve bağımsız yerlerde gerçekleştiğini, tarım devrimi sonucunda insanların yerleşik hayata geçerek avcı toplayıcı tüketici hayattan üretici yaşama geçtiğini belirtir.

8. Bu doğrultuda düşünüldüğünde Mustafa'nın yaşadığı şehrin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Diyarbakır   B) Konya   C) Ankara
D) Çorum   E) Adana

9. Yukarıdaki bilgiler incelendiğinde,

- I. Yerleşik hayata geçilmiştir.
- II. Avcı toplayıcı hayat yaşayanlar azalmıştır.
- III. Üretim faaliyetleri görülmüştür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

1. İnsanlar ilk kez Mezopotamya'da tahılı evcilleştirerek tarım devrimini gerçekleştirmiş ve yerleşik hayata geçmişlerdir. Artı ürün, özel mülkiyet, toplumsal iş bölümünün çeşitlenmesi, kent devletlerine giden sürecin başlaması ve daha birçok şeyin temelinde tarım devrimi yer almaktadır.

Bu bilgiler çerçevesinde aşağıdakilerden hangisi tarım devriminin başlamasının nedenidir?

- A) Üretimin artması
B) Hayvanların evcilleştirilmesi
C) Özel mülkiyetin ortaya çıkması
D) İş bölümünün çeşitlenmesi
E) Tahılın evcilleştirilmesi

2. Tarih Öncesi Dönemlerin;

- I. mağara resimleri yapılması,
II. demirin kullanılması,
III. tahılın evcilleştirilmesi

özelliklerinden hangilerinin etkisinin günümüzde de devam ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

3. İnsanlar tarım devrimiyle birlikte önce köyler ile büyük ve kalabalık kentler, sonra sosyal sınıfların olduğu ve iş bölümüne dayalı devletler kurmuşlardır. Tarım üretiminin fazlalığı sonucunda oluşan artı ürünün hem vergilendirilmesi hem de saklanması gerektiğinden kayıt altına alınması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu durum yazının icat edilmesinin önemli sebeplerinden biri olmuştur. Yazının icadı ile insanlar kültürlerine dair tüm bilgi ve birikimlerini gelecek nesillere aktarabilmiş, kurdukları medeniyetlerin gelişmesini ve devamını sağlamışlardır.

Bu bilgiler doğrultusunda aşağıdakilerden hangisi tarım devriminin bir sonucu olarak gösterilemez?

- A) Yazının icadı
B) Toplumsal iş bölümünün yaygınlaşması
C) Köpeğin evcilleştirilmesi
D) Sosyal sınıfların ortaya çıkması
E) Köylerin kurulması

4.

Tarım arazisini genişletmek ve araziye tarıma elverişli hâle getirebilmek için kurumuş ağaçlar ile büyük çalılırların kesilebilmesini sağlar.

Yeşeren tahılların biçilerek toplanmasını sağlar.

Elde edilen tahılların dövülerek ufalanmasını sağlar.

Sürülme işlemi sayesinde araziye yararlı toprağın ekim için uygun hâle getirilebilmesini sağlar.

Yukarıdaki tabloda boş bırakılan yerlere gelmesi gereken seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Balta - Orak - El Değirmeni - Saban
B) Çapa - Çömlek - Mikrolit Çakmak Taşı - Tırpan
C) Kürek - Tırpan - Pulluk - Saban
D) Balta - Çömlek - Çapa - Kürek
E) Çapa - Orak - Saban - El Değirmeni

5.

Mezopotamya'da evcilleştirilen buğday

Güneydoğu Asya'da evcilleştirilen pirinç

Orta Amerika'da evcilleştirilen mısır

Yukarıdaki görsellerde Mezopotamya, Güneydoğu Asya ve Orta Amerika'da evcilleştirilen farklı tahıl türleri gösterilmiştir. **Bu farklılığın nedeni aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?**

- A) Kültürel yapı
B) İklim ve coğrafi şartlar
C) Gastronomi kültürü
D) Ticari faaliyetler
E) İnanç sistemi

6.

Sulama ihtiyacı
Yerleşik hayat
Artı ürün
Depolama
Tarım dışı istihdam
Artı ürünün korunması

Yukarıdaki tabloda verilenler aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır?

- A) Yeni iş kolları
B) Düzenli ordu
C) Deniz ticareti
D) Mimari
E) Hayvancılık

7. Hayvancılığın da bir tarımsal faaliyet olduğu dikkate alındığında tarım devrimiyle birlikte hayvancılık ortaya çıkmıştır. Tarım devrimi öncesinde avcı olan erkekler tarım devriminden sonra evcilleştirilen hayvanları gütmeye, toplayıcı olan kadınlar da bitkilerin evcilleştirilmesi işini ele almıştır. Erkekler eline mızrak yerine ---- kadınlar da ---- alarak iş bölümünü sürdürmüştür.

Yukarıdaki metinde boş bırakılan yerlere sırasıyla gelmesi gerekenler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) saban - çapa
B) taş balta - orak
C) çoban sopası - çapa
D) çekiç - saban
E) taş balta - çoban sopası

8. Mezopotamya'da ilk köyler ve kasabalar kurulduğunda tarımla uğraşan insanlar tecrübelerini komşularıyla paylaşmış, ürettikleri farklı ürünleri komşularıyla değiştirmişlerdir.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıkmasına neden olduğu söylenebilir?

- A) Yazılı eserler
B) Takas ekonomisi
C) Toplumsal dayanışma
D) Hayvansal ürünler
E) Nüfus artışı

9.

Yukarıda verilen kelime bulutundan hareketle aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıktığı söylenebilir?

- A) Devlet
B) Yazı
C) Alet yapımı
D) Toplayıcılık
E) Takvim

10. Toplumların temel geçim kaynağının tarım olmasıyla;

- I. sulama kanallarının yapılması,
II. para kullanımının yaygınlaşması,
III. sınıf ayrımının görülmesi

gelişmelerinden hangileri arasında bağlantı kurulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

11. Tarımla geçinen toplumlarda kuraklık, kıtlığı da beraberinde getirmiştir.

Bu soruna çözüm bulmak için;

- I. artı ürün üretmek,
II. ürünleri depolamak,
III. sulamalı tarımı yaygınlaştırmak

uygulamalarından hangileri ön plana çıkmıştır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

12. I. Sosyal tabakalaşmanın görülmesi

- II. Özel mülkiyetin sınırlandırılması
III. Planlı üretimin yapılması

Verilenlerden hangilerinin artı ürün uygulamasının sonuçları arasında olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III